

Handläggare:
Pär Dahlqvist
08 508 18 118

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2016-10-20

Ekonomisk månadsrapport september 2016

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens ekonomiska månadsrapport för september 2016.

Kerstin Sandström
stadsdelsdirektör

Pär Dahlqvist
avdelningschef

Sammanfattning

Sammantaget förväntas verksamheten redovisa en budget i balans. Inom äldreomsorgen har antalet placeringar i heldygnsomsorg ökat med 11 platser sedan augusti och ligger nu i genomsnitt 18 platser över planeringsnivån som är 510. Antalet hemtjänsttimmar har minskat under året men överskrider budget och äldreomsorgens beställarenhet redovisar ett underskott om 8,0 mnkr. Den kommunala utföraren av hemtjänst redovisar ett underskott om 9,0 mnkr. Extra budgettilldelning från Migrationsverket för ökade kostnader på grund av flyktmottagandet under 2015 förbättrar prognosen inom individ- och familjeomsorg.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi, stadsmiljö och strategi i samråd med övriga avdelningar.

Månadsrapportens innehåll

Månadsrapport september 2016	Budget	Bokfört	Bokfört	Förbrukning i %		Avvikelse	Avvikelse
Verksamhet	2016	2016	2015	2016	2015	2015	september
Nämnd- och förvaltningsadministration	45,6	44,1	45,0	96,7%	107,7%	2,4	5,0
Individ- och familjeomsorg	171,9	129,2	148,1	75,2%	96,1%	-16,9	-2,5
varav socialpsykiatri	47,6	32,8	34,2	68,9%	73,4%	-1,0	-2,5
Stadsmiljöverksamhet	18,9	14,5	14,5	76,7%	88,4%	-0,3	0,0
Förskoleverksamhet	308,0	217,3	220,2	70,6%	71,6%	14,4	0,0
Äldreomsorg	578,2	459,8	448,9	79,5%	79,0%	-24,0	-15,7
Funktionsnedsättning	243,1	187,0	171,5	76,9%	76,2%	7,2	1,0
Barn, kultur och fritid	30,8	20,0	19,7	64,9%	64,0%	4,1	1,2
Arbetsmarknadsåtgärder	13,3	12,3	11,0	92,5%	95,7%	2,4	0,5
Ekonomiskt bistånd	97,8	73,2	72,6	74,8%	73,1%	-3,6	0,0
Övrig verksamhet	10,5	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0	10,5
Summa	1 518,1	1 157,5	1 151,5	76,2%	79,1%	-14,3	0,0

Förvaltningens samlade prognos september 2016

Utfallet till och med september visar en förbrukning på 76,2 % att jämföra med riktvärdet som är 75,0 % för perioden januari-september. Vid en jämförelse med motsvarande period 2015 har den procentuella förbrukningen minskat med 2,9 %.

Förvaltningens resultatfond om totalt 13,4 mnkr beräknas minska till 12,4 mnkr, främst på grund av att Edö servicehus inte kommer att vara en resultatenhet 2017.

Förvaltningens centrala reserv är budgeterad under posten Övrig verksamhet. Reserven är avsatt för att under året täcka eventuella underskott inom andra verksamheter. I samband med bokslut 2016 kommer reserven att fördelas till verksamheterna så att eventuella över- och underskott återfinns där de uppkommit. I prognosen för september beräknas hela reserven användas för att täcka underskott i verksamheterna.

Andel timlön av total lönekostnad	
2015	2016
7,7%	10,6%

Andel timlön av total lönekostnad till och med september

Andelen utbetald timlön av total lönekostnad till och med september ligger över utfallet för samma period 2015 och uppgår till 10,6 %. Den största procentuella ökningen återfinns inom verksamheterna förskola och fritid och detta beror på den ökade sjukfrånvaron. Andelen utbetald timlön varierar över året med

toppar under jul- och nyårshelgerna samt sommarmånaderna då många tillsvidareanställda har semester och måste ersättas av timanställda. Timlönerna betalas med en månads eftersläpning.

➤ **Nämnd- och förvaltningsadministration**

Verksamheten prognostiserar ett överskott om 5,0 mnkr vilket främst beror på effektiviseringar och vakanshållningar.

➤ **Individ- och familjeomsorg**

Verksamheten prognostiserar totalt ett underskott om 2,5 mnkr för 2016 vilket avser socialpsykiatri. Prognosen har under året förbättrats på grund av ökad utbetalning från Migrationsverket för flyktingmottagande.

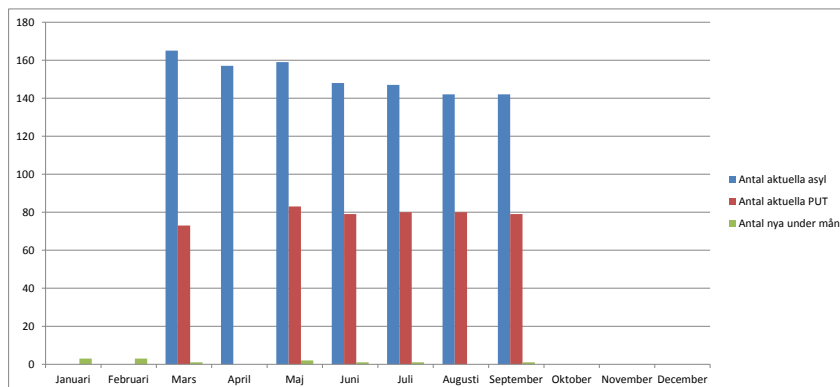
Verksamhetens totala prognos exklusive ensamkommande barn pekar på ett underskott om 8,9 mnkr. Kostnaderna för insatser inom barn och ungdom, socialpsykiatri och vuxna missbruk har under året varit något högre än budget.

Barn- och ungdomsinsatser, ensamkommande barn

Kostnaderna för ensamkommande barn beräknas som tidigare att täckas av bidrag från Migrationsverket. Boendekostnader är till stor del återsökningsbara till faktisk kostnad och övriga kostnader som handläggning, startbidrag etcetera täcks genom generella bidrag som barnschablon, generalschablon, utredningsbidrag med mera.

Enligt preliminära uppgifter från Migrationsverket kommer nämnden att tilldelas medel för ensamkommande flyktingbarn under 2015 överstigande det belopp som förväntades i samband med bokslut 2015. Även kompensation för de ökade kostnader det innebär att det finns asylboenden inom stadsdelsområdet kommer att betalas ut.

Ersättningen från Migrationsverket är en riskfaktor som får konsekvenser om den uteblir och förvaltningen följer mycket noga utvecklingen.

Ensamkommande barn totalt och nya ärenden per månad

Totalt under 2016 har 12 nya ensamkommande barn kommit till Farsta. Antalet aktuella asylärenden minskar något och antalet barn med permanent uppehållstillstånd, PUT, ligger ganska stabilt runt 80 ärenden.

På grund av att de statliga schablonerna för ersättning för flyktingbarn kommer att förändras från den 1 juli 2017 har förvaltningen börjat omförhandla priserna för de boenden som anlitas.

Barn- och ungdomsinsatser

Kostnader för öppenvårdsinsatser i egen regi och antal placeringar av barn och ungdomar i jour- och familjehem samt hem för vård eller boende (HVB) har minskat under den senaste tolv månadersperioden men ligger fortsatt över planeringsnivån. Prognosen för 2016 för den delen är ett underskott om 4,0 mnkr.

Arbetet med att minska antalet placerade barn fortsätter, enligt upprättad åtgärdsplan. Det innebär fortsatt ökad satsning på öppenvård och mer aktivt arbete för att placerade barn ska kunna återgå till hemmet. En intern samverkanspolicy som anger tydliga ramar och ansvar i samarbetet mellan de olika enheterna inom beställaravdelningen har upprättats och ett implementeringsarbete har påbörjats. Syftet är att effektivisera arbetet med klienter som är aktuella inom flera enheter och säkra att ett barnfokus finns med i handläggningen då barn förekommer.

Kostnaden för insatser inom barn och ungdom ligger fortfarande över budget.

Inhyrd personal, tkr	2015	2016
lof, barn och ungdom	3 814	5 894

Bokförd kostnad för inhyrda socialsekreterare inom barn och ungdom för helåret 2015 samt januari-september 2016

Inhyrd personal används inom individ- och familjeomsorgen främst för att täcka vakanser. Enheterna arbetar intensivt med att rekrytera och anställa fast personal och minska antalet socionomkonsulter.

Vuxna

Verksamheten prognostiserar ett underskott om 2,5 mnkr. Underskottet avser insatser inom myndighetsutövningen vuxna missbruk. Prognosen förbättras dock på grund av den extra budgettilldelning som utbetalningarna från Migrationsverket innebär.

Socialpsykiatri

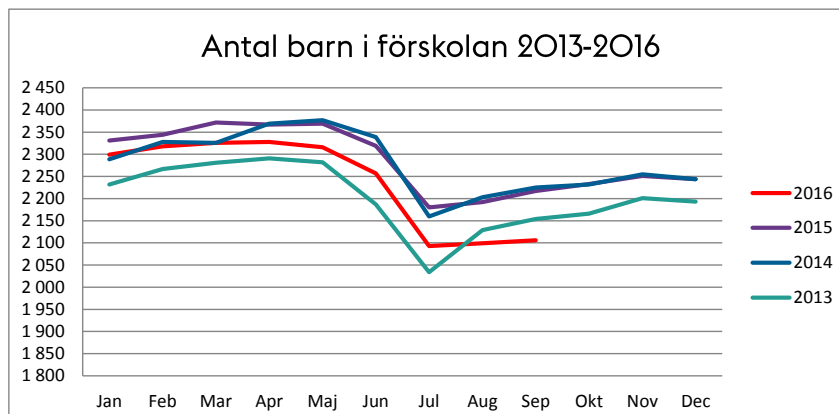
Verksamhetens prognos är ett underskott om 2,5 mnkr avseende utförare av boendestöd, restaurangen på Edö servicehus och den nyinrättade boendeenheten. Stadsledningskontoret utreder ersättningsnivån till utförare inom socialpsykiatri då flertalet stadsdelsnämnder har ekonomiska problem inom den verksamheten. Förändrat ersättningssystem kommer att genomföras från den 1 juli 2017.

➤ **Stadsmiljö**

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans.

➤ **Förskola**

Verksamhetens prognos är en ekonomi i balans. Budgettilldelningen baseras på månadsvisa avläsningar av antalet inskrivna barn.

Antal inskrivna barn i förskola 2013-2016

Nämndens tilldelade budget för förskoleverksamhet baseras på 2 369 barn för 2016. I den senaste avläsningen den 30 september var 2 106 barn inskrivna i Farstas kommunala förskolor och årets genomsnitt är nu 2 238 barn per månad. Detta innebär att den slutgiltiga budgeten för förskoleverksamheten minskar i förhållande till ursprungsbudgeten. De senaste årens ökning av antalet inskrivna barn i kommunala förskolor har avstannat vilket till stor del beror på att antalet nyöppnade förskolor i privat regi i stadsdelsområdet har ökat.

Förskolorna förde från 2015 med sig ett överskott om 10,6 mnkr i resultatfond och denna resultatfond beräknas minska med 1,1 mnkr till 2017.

Nyckeltal förskola	VB 2015	VP 2016	jan-16	feb-16	mar-16	apr-16	maj-16	jun-16	jul-16	aug-16	sep-16
Antal anställda	427		508	518	514	514	509	505	505	502	500
Antal förskollärare	157		160	167	163	163	160	160	160	160	160
Antal barn kommunal förskola	2 285	2 372	2 299	2 318	2 326	2 328	2 316	2 257	2 093	2 099	2 106
Antal barn enskild förskola	921		921	993	1 018	1 023	1 028	1 003	973	963	980
Antal barn per anställd	5		5	4	5	5	5	4	4	4	4
Andel förskollärare	37%	36%	31%	32%	32%	32%	31%	32%	32%	32%	32%
Andel ekologisk mat	36%	28%	49%	46%	48%	49%	51%	46%	47%	44%	42%
Andel barn i kommunal förskola	71%		71%	70%	70%	69%	69%	69%	68%	69%	68%

Nyckeltal förskola. Årsmålet för ekologiska livsmedel avser förvaltningen som helhet.

Andelen förskollärare ligger totalt sett något under andelen för samma period 2015. Fyra områden har en lägre andel förskollärare 2016 jämfört med 2015 och två områden är oförändrade. Det råder en fortsatt generell brist på förskollärare och konkurrensen om utbildad personal är hård inom staden. Förvaltningen vidtar åtgärder för att kunna attrahera fler förskollärare, bland annat riktat informationsmaterial och deltagande på rekryteringsmässor.

Samtliga förskolors andel ekologiska inköp ligger över utfallet för helåret 2015. Ökningen beror till stor del på den nya elektroniska inköpsmodulen som gör det lättare att välja ekologiska livsmedel och att kontera dem på rätt sätt. Barnomsorgsgarantin förväntas uppfyllas under 2016.

➤ Äldreomsorg

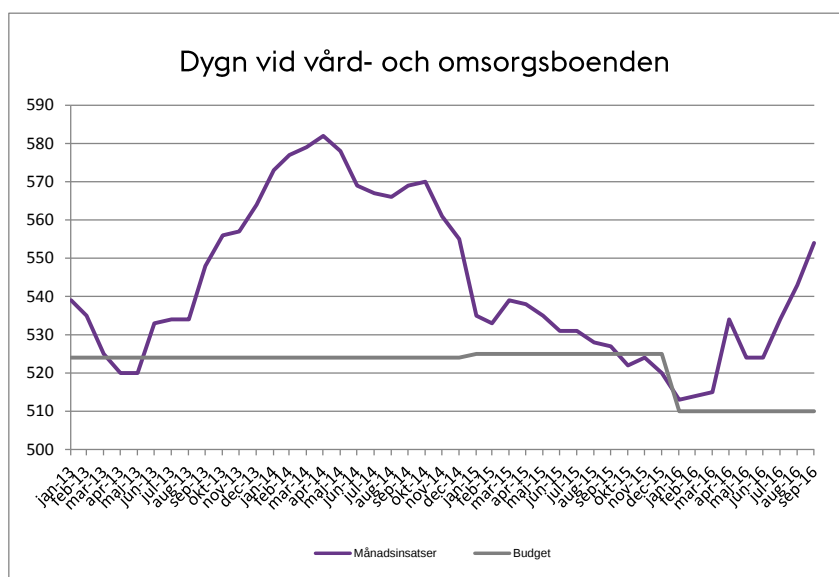
Verksamhetens prognos är ett totalt underskott om 15,7 mnkr.

Beställarens prognos är ett underskott om 8,0 mnkr.

Hemtjänstenheten i egen regi prognostiserar ett underskott om 9,0 mnkr och övriga egna utförare ett samlat underskott om 10,5 mnkr. I samband med tertialrapport 2 ansökte nämnden hos kommunstyrelsen om medel för ökade merkostnader i samband med omstruktureringen av Edö äldreboende. Prognosen förutsätter att denna ansökan beviljas.

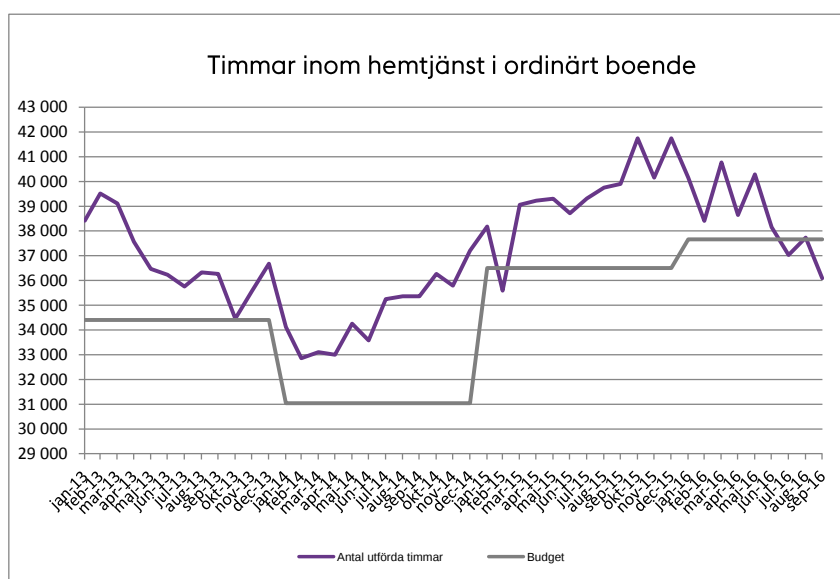
Beställaren

Beställarens prognos är ett underskott om 8,0 mnkr. Antalet månadsplaceringar i heldygnsoomsorg uppgick i september till 554 vilket är en ökning med 11 platser sedan augusti. I genomsnitt har antalet månadsplaceringar varit 528 vilket är 18 platser över planeringsnivån som är 510 platser. Enligt de befolkningsprognoser som ligger till grund för årets budgettilldelning ska antalet äldre med behov av insatser minska under 2016.

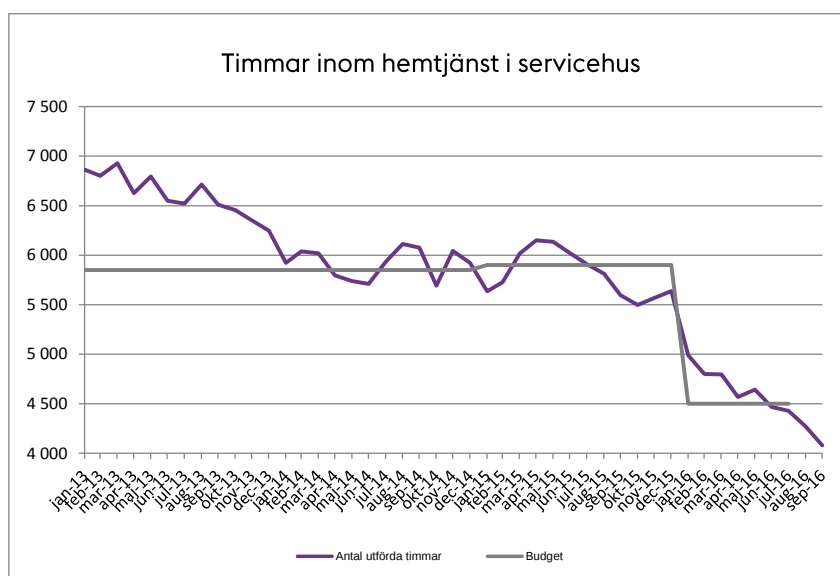

Antal månadsplaceringar i heldygnsoomsorg

Planeringsnivån för hemtjänst i ordinärt boende är 34 280 timmar per månad och 4 140 timmar nattinsatser. Nivån för hemtjänst utförd i servicehus är 4 500 timmar. Utfall för september var 32 382 timmar hemtjänst i ordinärt boende, 3 706 timmar nattinsatser och 4 078 timmar hemtjänst på servicehus. Genomsnittligt utfall för perioden januari till september ligger något över planeringsnivån men prognosen är att antalet utförda timmar kommer att minska och närma sig planeringsnivån under året.

Antal hemtjänsttimmar i ordinärt boende

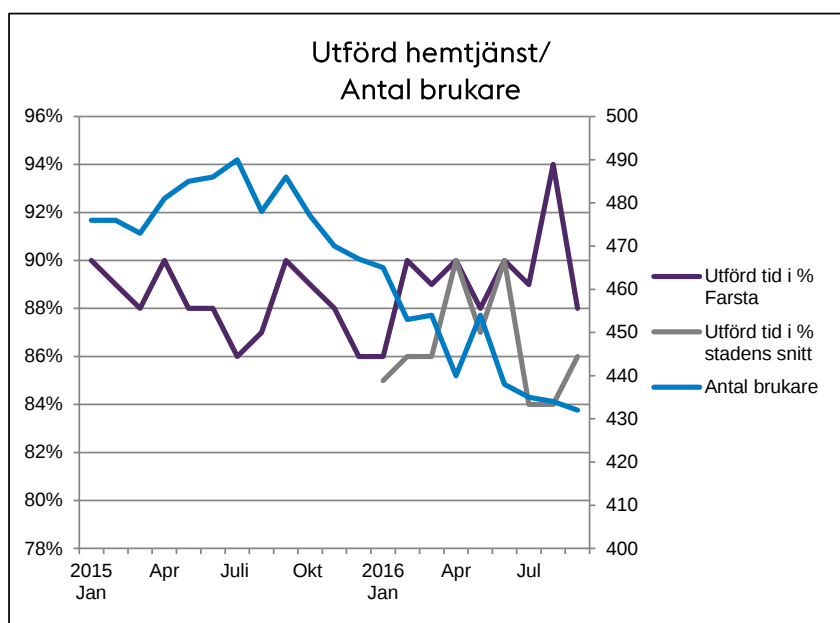

Antal hemtjänsttimmar i servicehus

Arbetet fortsätter för att nå balans i budget i enlighet med upprättad åtgärdsplan och vårens översyn av handläggning av hemtjänstinsatser. Samarbetet med vuxenheten gällande äldre med missbruksproblem och psykisk ohälsa ska öka och intensifieras så att de samlade kompetenserna används optimalt. Rutiner gällande utredning och vårdplanering ska tydliggöras och säkras. Fasta uppföljningsforum ska inrättas för att sprida ett lärande och följa upp samarbetet i enskilda ärenden i syfte skapa gemensam kunskap och praxis i handläggningen.

Egen regi verksamheter

Den kommunala utföraren av hemtjänst hade en utförandegrad på 88 % i september. Antalet pensionärer har minskat med 35 till 432 sedan december 2015. En åtgärdsplan finns och den följs upp. Det är dock svårt att få ekonomisk balans i verksamheten när antalet kunder minskar. Det viktiga är att personalens tid hos kund ökar. Det handlar både om rättssäkerhet gentemot kunden och att personalen är hos kunderna i större utsträckning under arbetstid. Gångtid och annan kringtid genererar inga intäkter till hemtjänstverksamheten.

Utförd hemtjänst egen regi

Arbetsmiljöverket har dömt ut toalettutrymmena på Edö vård- och omsorgsboende och verksamheten i dess nuvarande form kan inte bedrivas vidare. Den omstrukturering som pågår på Edö

vård- och omsorgsboende och servicehus genererar kostnader för tomgångshyror och minskade intäkter när boende flyttar. Enligt den senaste beräkningen uppgår förlorade intäkter och merkostnader till cirka 10,5 mnkr. På grund av förändringarna av Edö föreslås att servicehuset avvecklas som resultatenhet under 2016. I samband med tertiärrapport 2 ansökte Farsta stadsdelsnämnd om 10,5 mnkr från kommunstyrelsen för minskade intäkter och tomgångshyror i samband med omstruktureringen av Edö.

Äldreomsorgens utförare har haft kostnader för personal som omskolar sig till barnskötare under våren 2016. Från och med juni månad arbetar de i förskolans verksamheter.

➤ **Stöd och service till personer med funktionsnedsättning**

Verksamheten prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr. Det stadsövergripande bedömningskansliet genomförde sin avläsning av antalet ärenden i augusti. Avläsningen ligger tillsammans med den tidigare marsmätningen till grund för slutjustering av kommunfullmäktiges budget för verksamhetsområdet. Justeringen görs i samband kommunfullmäktiges beslut om tertiärrapport 2. Enligt marsmätningen motsvarar prestationsökningen en ökad budget med cirka 4,7 mnkr.

Verksamhetens enda resultatenhet, Farsta gruppboendestäder, beräknar oförändrad föra över sin fond om 0,3 mnkr till 2017. Den andra utförarenheten, enheten för personligt stöd, prognostiserar ett överskott om 0,7 mnkr.

➤ **Fritid och kultur**

Verksamhetens prognos är ett överskott om 1,2 mnkr.

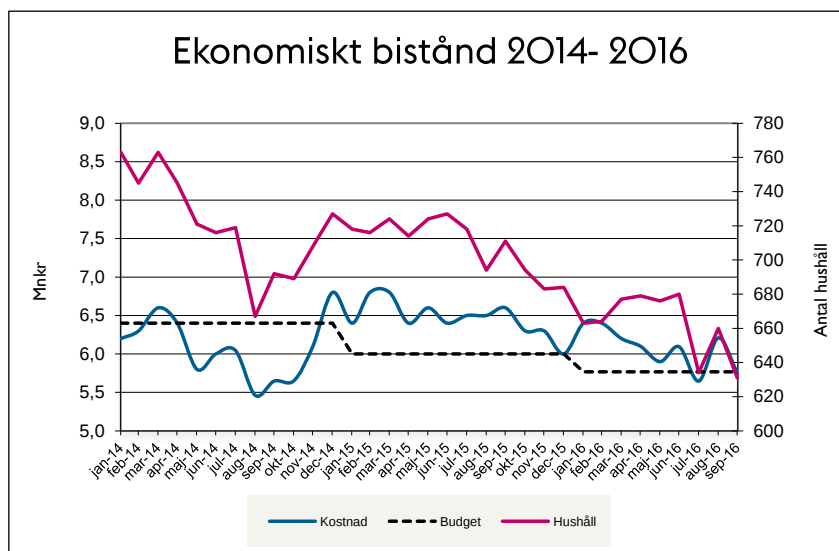
➤ **Försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser**

Arbetsmarknadsinsatser prognostiserar ett överskott om 0,5 mnkr och ekonomiskt bistånd en budget i balans.

Genomsnittskostnaden för ekonomiskt bistånd till och med september är preliminärt 5,9 mnkr netto per månad vilket är något över den budgeterade kostnaden. Antalet hushåll med försörjningsstöd har minskat till i genomsnitt 663, under det genomsnittliga antalet 2015 som var 709 hushåll.

De förväntade intäkterna för återbetalat försörjningsstöd ökade kraftigt i budget 2016, från 2,3 mnkr 2015 till 4,3 mnkr.

Återbetalningar beror främst på försörjningsstöd som utbetalas preliminärt i väntan på annan ersättning från exempelvis a-kassa och Försäkringskassan och sedan ska återbetalas av biståndstagaren. Intäktskravet om 4,3 mnkr för 2016 kommer inte att uppnås.

Försörjningsstöd – kostnad, budget och antal hushåll

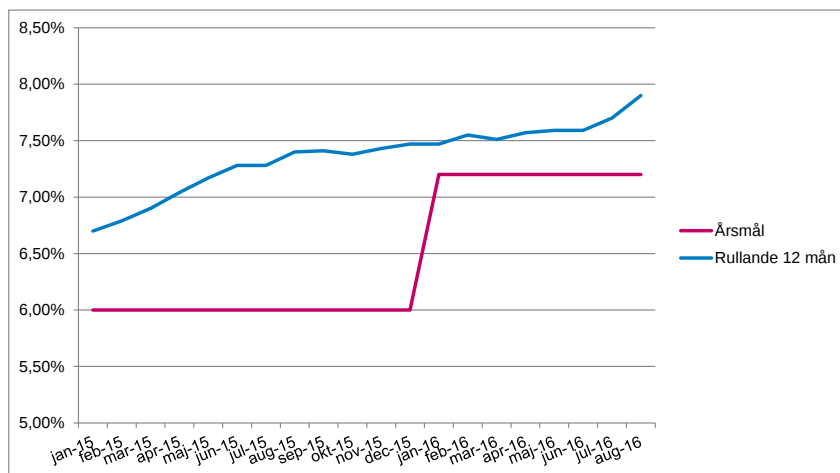
Den totala kostnaden för ekonomiskt bistånd minskade med 0,3 mnkr under september och antalet hushåll med försörjningsstöd minskade från 660 i augusti till preliminärt 631 hushåll i september.

➤ Sjukfrånvaro

Förvaltningens totala sjukfrånvaro för augusti månad var 7,90 % jämfört med augusti 2015 då den var 6,36 %. Det hälsofrämjande arbetet drivs framåt genom en rad olika aktiviteter på enhetsnivå, som till exempel föreläsningar, friskvårdsaktiviteter, ett aktivt rehabiliteringsarbete, hälsosamtal, handledning och reflexion i arbetsgrupper. På en övergripande nivå pågår ett arbete med att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet med anpassningar till Arbetsmiljöverkets nya föreskrift om social och organisatorisk arbetsmiljö.

Sjukfrånvaron följs upp varje månad på organisations-, grupp- och individnivå. Förvaltningen följer utvecklingen och kommer att vidta ytterligare åtgärder om sjukfrånvaron inte går ner under året. Den största procentuella ökningen finns inom verksamheterna förskola och fritid. Nämndmålet för 2016 är en

total sjukfrånvaro på 7,25 % och för de senaste tolv månaderna är den genomsnittliga sjukfrånvaron 7,90 %.

Sjukfrånvaro i genomsnitt de senaste 12 månaderna samt årsmål

Sjuklönekostnad, tkr	2015	2016
Jan	517	680
Feb	1 018	1 055
Mar	987	1 185
Apr	746	905
Maj	770	930
Jun	703	618
Jul	469	672
Aug	331	472
Sep	625	843

Sjuklönekostnad förvaltningen totalt

	Totalt			Korttidssjuka (Dag 1 - 14)			Långtidssjuka (Dag 31 +)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Individ o Familj	6,7	7,2	5,2	1,8	1,8	1,7	5,0	5,5	3,5
Förskola	8,2	8,4	5,3	3,1	3,1	3,1	5,1	5,3	2,3
Fritid	10,6	13,4	6,4	2,5	2,7	2,3	8,1	10,7	4,2
Funktionshinder	6,8	8,2	4,4	2,5	2,7	2,2	4,3	5,5	2,2
Äldreomsorg	8,7	9,3	5,8	2,6	2,6	2,2	6,2	5,3	3,6
Förvaltning totalt	7,9	8,4	5,2	2,6	2,7	2,2	5,3	5,7	3,0

Sjukfrånvaro per verksamhet uppdelad på kort och lång efter kön

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens ekonomiska månadsrapport för september 2016.